

bolj s sanskritom v žlahti, iz kterega kot iz studenca vsi indo-evropejski jeziki izvirajo.

Litvani so prebivali nekdanj v vseh deželah današnjega pruskega (prajzovskega) kraljestva, so pa od Nemcov ali odmaknjeni ali pa ponemčeni bili. Slabi njih ostanki (2,400.000) se nahajajo na jutrovi strani baltiškega morja in so vedel podložniki ruskega cara. Svetu znane so njihove narodne pesmi o ljubezni. (Dal. sl.)

Drobtinica običajna.

Odkod navada odkrivanja pri pozdravljanji?

Marsikdo je morebiti že premišljeval, od kod da pride navada, da potegujemo klobuk z glave, kadar hočemo koga pozdraviti ali ga počastiti? O tem mislijo nekteri, da izvira navada ta od starih paganskih Rimljanov. Imeli so namreč rimljanski gospodje to posebno šego, da so dajali svojim sužnjim le takrat pokrivalo na glavo, ko so jih oprostili ali jim svobodo podarili. Klobuk je bil tedaj pomen prostosti. Taki ljudje so pa obdržali to navado še potem, ko so bili oprosteni, v znamenje nekdanje sužnosti, in odkrivali so se svojim poprejšnim gospodarjem. Komur se odkrijemo, tistemu se poklanjamo ali mu saj čast skazujemo. — Drugi pa menijo, da to izhaja od našega Odrešenika, ki je, kakor se bere v Talmudu, pokrit v jeruzalemski tempelj zahajal naznanujoč, da ima sedaj judovski običaj češenja Božjega nehati. — Azijanski narodi ali sploh ljudstva jutrovih dežel pa si obličje zakrivajo, kadar hočejo komu čast skazati; najviša stopnja počestčenja je pri njih to, da se vržejo na kolena ali še celo čisto na tla, kar mi storimo, če glavo ali hrbet, ali največ, če koleno pred osebo svojega spoštovanja priklonimo. Marsikaj bi se dalo reči o odkrivanji; al kar je navada stara tako globoko ukoreninila, kdo more to pregnati? Tudi tiste „družbe“ ne, ki so se sèm ter tje osnovali zoper odkrivanje. Pa tudi klobučarji bi protestirali zoper odkrivanje, ker temveč se odkrivamo, tem večkrat nam je novega klobuka treba. Slavoljub.

Lepoznansko polje.

Čez trideset let.

(Dalje.)

Gospodična Marjeta stala je še dolgo na pomolih, al ni pogledala v stran, kamor je odjahal nesrečni Ivan, ni se menila za jek urnega jahača. Premišljevala je nekaj, za kar sama ni vedila; pogledovala je proti nebu, sama ne vedé zakaj; — al oko ji je bilo suho, mrzlo njeno srce, in ni jo občutila žalosti ne pomilovanja nad mladenčcem, akoravno ga je po njenih lastnih besedah cenila in spoštovala.

Kako je vendar to? Je li tako trdo, tako nečloveško srce te njezne device bilo? Nikakor! — Cela skrivnost obstala je v tem, ker Marjeta ni ljubila Ivana, — v svoji trmi pa je sklenila, da nikogar noče vzeti v zakon, kterega ljubila ne bo.

Preteklo je bilo nekoliko dni v žalosti. Mati njena, vedši vso dogodbo zadnjih dni, pogostoma je točila solze, sedé v kakem skritem kotu. Prigovarjati pa ji vendar ni hotla, ker jo je samo zadost modro imela; bila je tudi sicer Marjeta dobra, ubogljiva in delavna, — edino to trmo je imela v glavi, da nikakor ne bode vzela moža v zakon, kterega ne ljubi.

Peti dan došlo je materi pismo Ivanovo. V njem je zopet naznanoval svojo ljubezen in tugo; spominjal je nekaj o popotvanji v daljni svet ter zaklinjal mater, naj stori kar more, da omeči srce hčerke svoje; — al vse zastonj, vse brez uspeha. Mati joka, prosi, — sestre ji prigovarjajo, — al oko Marjetino ostalo je suho, srce trdo.

S solznim očesom odpisala je otožna mati blagemu mladenču, kterega je visoko cenila, da vse nje prizadeve so zastonj.

Le počasi se je vrnil v hišo prejšni red in mir. Gospodične so šivale, gospodinile, vozile se v cerkev, sprejemale obiskovavce — al med njimi ni bilo Ivana in nihče se ga več ni spominjal. Trde srca človeške!

Čez nekoliko tednov doide gospej zopet list od Ivana in sicer že iz Krakova. V tem listu ji naznanuje, da je svoje posestva prodal ter hoče iti iz domovine iskat v daljni svet — smrti, ker nikakor tolažbe svojemu srcu domá ne najde. Ponavljal je svoje čutila in prošnje, prosil za urni odgovor in rekel, da je vsaki čas pripravljen vrniti se, ako se mu pokaže tudi le najmanjša iskrica upanja.

Lahko si je misliti položaj uboge matere. List ta silno je omamila ji čustva njene, skoraj da ni zbolela o srčnih bridkostih. Sestri, vidši, kako živo da mati to ženitvo želi, pričele ste vnovič nagovarjati Marjeto; opominjajo jo, jezijo se in ljutijo se nad njo; al — vse nič ne pomaga. Marjeta ostala je trda kot skala, ker odločila je bila, ne vzeti moža v zakon, kterega ne ljubi. — Tužna mati odpravi na to odgovor v Krakovo, enako prvemu; — od tega časa pa tudi v Lipovi nihče ni besedice več čul od Ivana.

Stara je resnica, da čas je najboljši zdravnik za vsak rano; on umiruje živahnost vsake žalosti pa tudi vsakega veselja ter ublažuje človeške čustva, vodijoč jih k taisti blagi zmernosti, ki ni ne iskrena ne ledena, vsakemu pa ljuba; zakaj najbolj se sklada ona z pokojem duše ter ne moti mirnega tečaja vsakdanjega življenja.

Tako je bilo tudi v Lipovi. Kmalu so vsi pozabili gospoda Ivana — tudi mati ni bila izvzeta; hčerke pa so bile kakor pred marljive, zadovoljne in vesele.

Minulo je bilo leto in dan. Zdaj pride nov snubač, ki si je želel za ženo gospodično Marjeto. Bil je človek nekoliko čez trideset let star, vrl gospodar, in akoravno ne učen, vendar pa v vsem djanji kaže, da ima dobro srce in stanoviten značaj. Al gospodična Marjeta, spoznavši njegov namen, ni mogla nikdar ostati v sobi, kadarkoli je prišel gospod Žitinski; sedaj jo je bolela glava, sedaj je imela neodložljive opravila; vselaj je vedla izgovor, da ni ji bilo treba biti poleg snubača. Sestrice mogle so nadomestovati Marjeto in gospod Žitinski mogel se hoté ali nehoté je najbolj meniti z zgovorno Olgo.

Čez mesec dni po prvem prihodu naznani na ravno tistem mestu, kjer je pred letom žaloval blagi Ivan, gospod Žitinski svojo željo gospodični Marjeti. Al ona prošnje mrzlo odbije ter reče, da se je zaklela, da ne vzame nikogar v zakon, kterega ne bo iz dna svoje duše ljubila.

Gospod Žitinski ni jokal, ni ponavljal svoje ponudbe, ampak priklonil se lepo in — odšel.

Čez tri dni pride gospej grajšakinji — pismo. Kako se čudi, ko bere, kako gospod Žitinski z besedami polno ljubezni in spoštovanja prosi od matere v zakon — gospodično Olgo. — Ko mati hčerki prinese to novico, ji še milo reče: „Glej! ljuba moja, gospod Žitinski je res kakih štiri in trideset let star, al on je dovolj premožen, je vrl človek, vesel in spošten. Ako lice njegovo tudi ni krasno, vendar le ni neprijetno. Kaj praviš ti na to ponudbo?“ Olga rudečica zalije in milo reče: „Dobra majkica, vzela ga bom!“

Čez dva mesca obhajala se je ženitvina. Stara mati bila je srečna; Marjeta mirna, akoravno nekako tiha; mlada gospá Žitinska (Olga) vesela in zadovoljna; Anica pa polna upa, šale in smeha.

In zopet se povrne v Lipovi v malih dneh stari red. Edino ono mesto je bilo zdaj prazno, kjer je poprej stala postljica Olgina, zato pa ste imele ostale sestre dela in opravila Olgine opravljati; bilo je toraj od časa nje odhoda še več raztresenja in skerbí.

Minule ste tako zopet dve leti. Nekega zimskega dne pride v Lipovo neki gospod Zagorski; — pripeljal se je v krasni varšavski kočii. Živahni konjiči vpreženi v krakovske sani zvonili so veselo z zvončki, na jermenih pritvezenih,